

De Grote Omgevingstest

in de provincie Zuid Holland

BIJLAGEN

december 2018

Inhoud

Onderzoeksverantwoording I&O Research	3
Onderzoeksverantwoording Springco	11
Typering woonmilieus	15
DISC-leefstijlprofielen en de woonbeleving	18

1. Onderzoeksverantwoording I&O Research

1. Inleiding

Dit document beschrijft de onderzoeksmethode van De Grote Omgevingstest Zuid-Holland. Achtereenvolgens komen aan bod:

- (doorontwikkeling van) de vragenlijst
- steekproef
- dataverzameling
- dataverwerking/ weging
- presentatie van onderzoeksresultaten

De Grote Omgevingstest in het kort – zie ook <http://www.dgot.nl/>

De Grote Omgevingstest is een grootschalig en breed onderzoek naar beleving, voorkeuren, gedrag en keuzemotieven van alle bewoners in de provincie Zuid-Holland, op het vlak van woon-leeftomgevingen, maar ook ten aanzien van stedelijke voorzieningen, vervoer en mobiliteit, zorg, duurzaamheid en sociale structuur. De Grote Omgevingstest brengt de voorkeuren en motivaties van burgers, huurders en klanten letterlijk in beeld. Het biedt daarmee handvatten aan gemeenten, corporaties, beleggers en ontwikkelaars voor het bepalen van hun strategie en beleid. Met De Grote Omgevingstest weten we beter hoeveel vraag er is naar stedelijke, suburbane, dorpse of landelijke leefomgevingen en wat dit betekent voor de bestaande woningvoorraad en voor de ontwikkeling van nieuwe woningen.

2. Vragenlijst

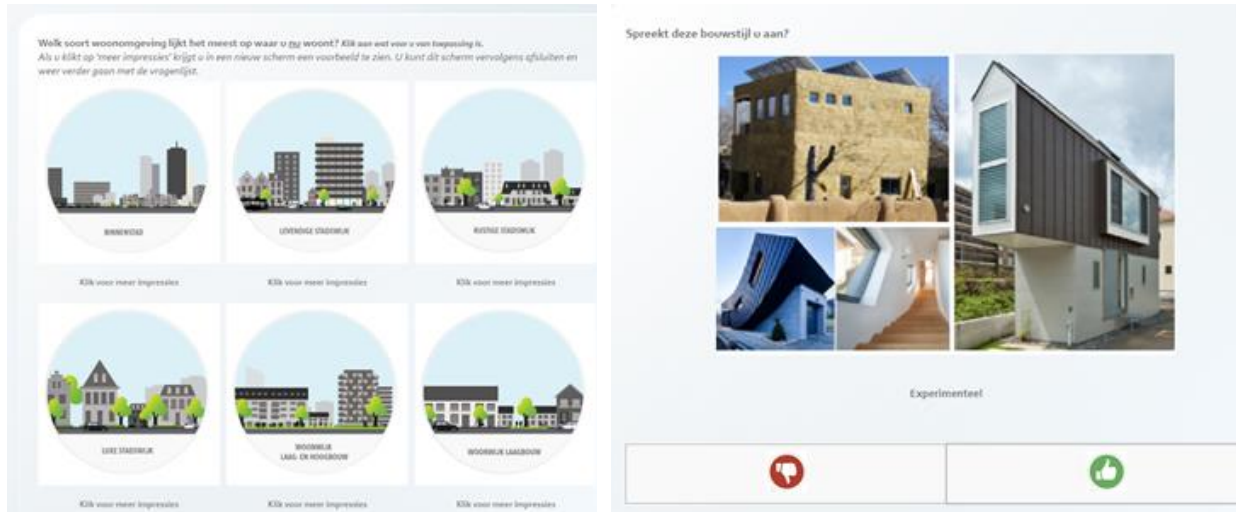
Meer thema's in de vragenlijst

In 2012 is de Grote Woontest uitgevoerd in de regio Rotterdam en in de regio Haaglanden. Zoals de naam doet vermoeden lag in dat onderzoek het accent op de woonsituatie van huishoudens. De vragenlijst voor De Grote Omgevingstest Zuid-Holland omvat een breder perspectief, namelijk:

- huidige woonsituatie
- woonomgeving, voorzieningen en leefbaarheid
- buurt en leefstijl
- verhuisgeneigdheid, woonwensen en woonconcepten
- (mis)match huidige woonsituatie en gewenste woonsituatie
- modulaire vragenblokken rondom thema's:
 - zorg
 - duurzaamheid
 - mobiliteit
 - (buurt-)participatie
 - werklocatie

De Grote Omgevingstest geeft een breed inzicht in de huidige en gewenste woning, woonomgeving en woonbehoeften. Het biedt bouwstenen voor integraal vraaggericht werken. Overigens geldt dat op diverse aspecten een vergelijking met 2012 mogelijk is doordat de vraagstelling ongewijzigd is. Een voorbeeld is de mate waarin de huidige woonwijk ook aan anderen wordt aanbevolen. De nieuwe thema's zijn uitgewerkt naar relevante concepten (en daaruit gedestilleerde vragen) op basis van andere vragenlijsten, literatuur en input van een begeleidingsgroep.

In de vragenlijst is veel gebruik gemaakt van vernieuwende vraagtypen met fotomateriaal (b.v. een Tinderachtige swipevraag), om de aantrekkelijkheid voor respondenten te verhogen en de aandacht vast te houden. Onderstaand een tweetal voorbeelden:

Overige aspecten van de vragenlijst

De vragen in de enquête zijn helder geformuleerd, passend bij taalniveau B1. De vragenlijst is uitgebreid getest waarbij leeftijd en geletterdheid is meegenomen in de beoordeling. Naar aanleiding van het testen is besloten om split runs in de vragenlijst in te bouwen. Hierbij krijgt de ene willekeurige groep een bepaald gedeelte van de vragenlijst, en de andere willekeurige groep een ander gedeelte. Het doel van deze split runs was om de gemiddelde invulduur terug te brengen. Deze is hiermee teruggebracht van 30 naar 20 minuten. De modus is 18 minuten (invulduur die het meeste voorkomt). Verder is de vragenlijst naar het Engels, Arabisch (Marokkaans) en Turks vertaald. In totaal hebben 580 respondenten een anderstalige versie van de online enquête ingevuld.

Veldwerk

Steekproefkader

Het onderzoeksgebied is gedefinieerd als de provincie Zuid-Holland. In vergelijking met 2012 is de (ruimtelijke) schaal van het onderzoek groter. Bij het bepalen van de steekproefomvang voor het onderzoek zijn de volgende randvoorwaarden gehanteerd:

- de steekproef dient een representatieve afspiegeling te zijn van de bevolking van de in het onderzoek te onderscheiden gebieden. De gegevens dienen op gemeenteniveau minimaal een betrouwbaarheid van 85 procent bij een nauwkeurigheidsmarge van 5 procent te hebben. Dit resulteert in minimaal 210 enquêtes per gemeente¹;
- we gaan uit van 3% van de huishoudens met een minimum van 75 voor wijken/buurtten boven de 1.000 woningen.
- bij de steekproeftrekking dient rekening te worden gehouden met het aantal wijken in de gemeenten.

¹ Zie bijlage voor een overzicht van de respons per gemeente.

Dataverzameling

Het veldwerk is uitgevoerd in drie fasen. Deze getrapte methode van dataverzameling is op hoofdlijnen vergelijkbaar met de in 2012 bij de Grote Woontest Haaglanden en Rotterdamse Regio gevolgde aanpak, met 'ongerichte en gerichte respons'. De enquête is in eerste instantie afgenomen bij een aantal landelijke panels. Daarna is onder een aselechte steekproef een uitnodigingsbrief verspreid en zijn beschikbare panels en bestanden van gemeenten en corporaties ingezet.

Op basis van de gestelde voorwaarden en uitgangspunten ten aanzien van de steekproefbepaling is een aselechte bruto steekproef getrokken op adres, dus op huishouden. De bruto steekproef is vervolgens gecorrigeerd op basis van verwachtingen ten aanzien van omvang en samenstelling van de geslaagde enquêtes uit internetpanels. Alle in de steekproef opgenomen adressen is een uitnodiging voor deelname aan het onderzoek toegezonden. De uitnodigingsbrief is verstuurd in enveloppen van I&O Research en van de provincie Zuid-Holland. De brief was gericht 'aan de bewoners van'. Er is op elk adres maximaal 1 brief bezorgd.

De brief nodigt de ontvanger uit deel te nemen aan De Grote Omgevingstest Zuid-Holland door middel van het invullen van een online enquête. Internetadres en persoonlijke inlogcode geven toegang tot de online enquête.

Voorafgaand aan de werving met behulp van uitnodigingsbrieven zijn ook internetpanels ingezet voor de dataverzameling. Aanvullend is gebruik gemaakt van zeven gemeentelijke burgerpanels, namelijk in Alphen aan den Rijn, Brielle, Drechtsteden (gemeenten: Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht), Hellevoetsluis, Schiedam, Westvoorne en Zederik. Aanvullend konden corporaties ook aanbieden woningzoekenden of huurders per mail uit te nodigen voor deelname aan het onderzoek. Verschillende corporaties hebben hun medewerking hieraan verleend.

Gemeenten hebben hun inwoners geïnformeerd over De Grote Omgevingstest, bijvoorbeeld door een bericht in een huis-aan-huis krant op te nemen of via de gemeentelijke website. Andere flankerende maatregelen ter bevordering van de respons zijn het plaatsen van een advertorial in het AD, digitale banners en het telefonisch motiveren door medewerkers van I&O Research (waarbij bewoners van adressen opgenomen in de steekproef gericht gevraagd zijn of ze – alsnog – wilden meedoen aan het onderzoek).

De dataverzameling heeft plaatsgevonden van begin mei tot eind juli 2018. In totaal zijn er 48.477 geslaagde volledige enquêtes afgenomen. Tabel 1 geeft de verdeling van afgenomen enquêtes naar herkomstbron weer.

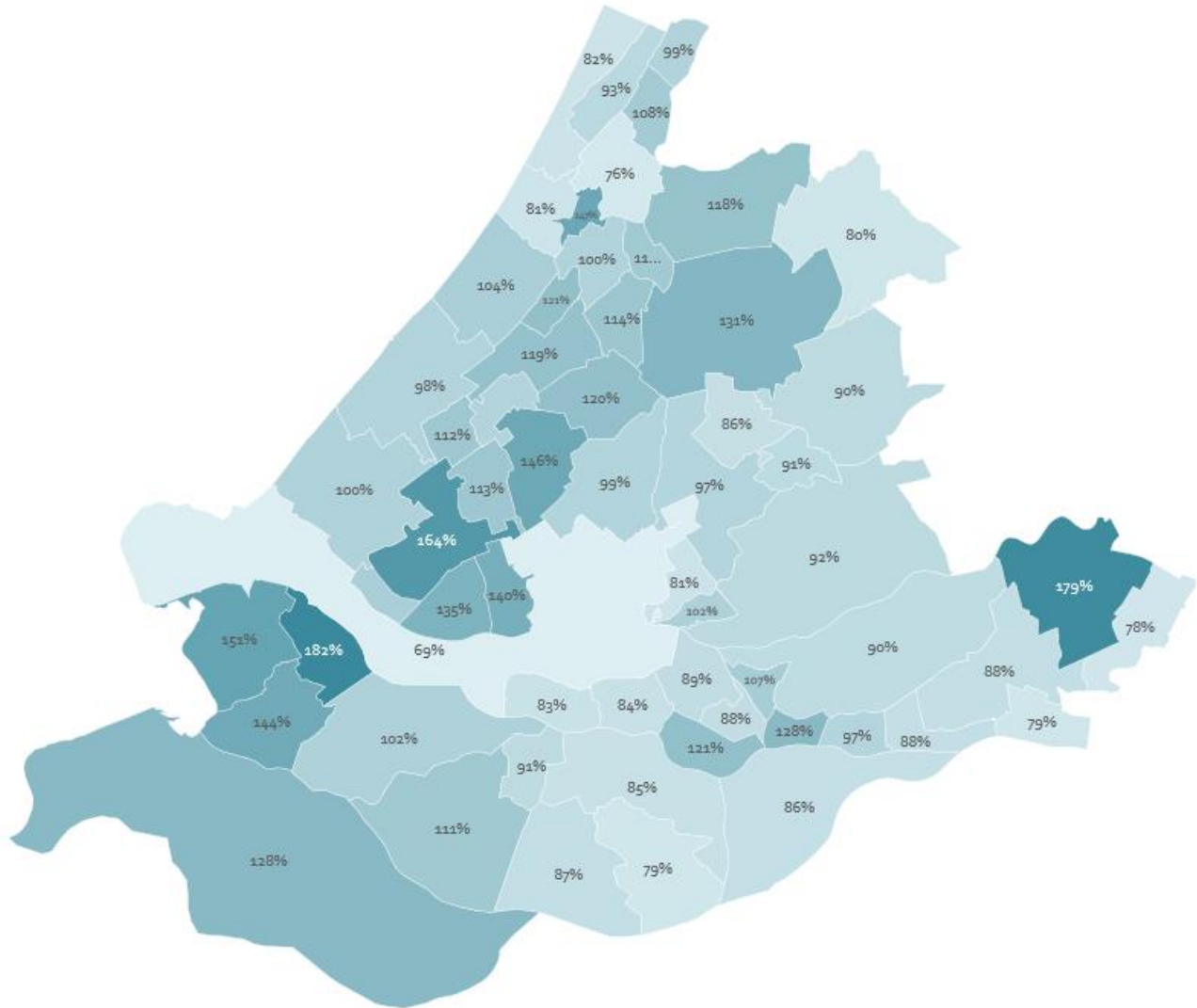
Tabel 1 Aantal enquêtes , uitgesplitst naar herkomst respons

	AANTAL ENQUÊTES	% VERDELING
Access- en burgerpanels	23.307	48%
Briefrespons	17.496	36%
Woningzoekenden	5.770	12%
Huurders (via wooncorporaties)	1.904	4%
TOTAAL	48.477	100%

* Bepaald door koppeling van postcode met gegevens uit het geografisch basisregister van het CBS

Gerelateerd aan het totaal aantal huishoudens in de provincie Zuid-Holland heeft 3 procent van de huishoudens deelgenomen aan het onderzoek. Wanneer op gemeenteniveau de behaalde respons wordt gekoppeld aan de target van 3 procent respons is wel variatie naar gemeente zichtbaar. Het relatief hoogste bereik hebben de gemeenten Brielle (182%) en Zederik (179%) en het relatief laagste bereik de gemeente Rotterdam (69%). In totaal zijn er 30 gemeenten waar de streefrespons van 3 procent gehaald is en ook 30 gemeenten waar de respons onder de streefrespons van 3 procent ligt. In absolute zin zijn de meeste enquêtes 'opgehaald' in Rotterdam (6.500 completes) en Den Haag (7.400 completes).

Kaart 1 Responsbereik (aantal behaalde enquêtes gerelateerd aan streefrespons o.b.v. 3% van aantal huishoudens).

Gedurende de veldwerkperiode heeft continue monitoring op het aantal geslaagde enquêtes plaatsgevonden. Hierbij is de omvang en samenstelling per gemeente en per wijk gemonitord. In 52 gemeenten zijn uiteindelijk voldoende enquêtes afgenomen om hiervan voldoende betrouwbare resultaten te kunnen presenteren.. Hiervan zijn er 31 gemeenten met een betrouwbaarheid van 95 procent/foutmarge van 5 procent (ergo minimaal 385 enquêtes) en 21 met een betrouwbaarheid van 85 procent/foutmarge van maximaal 5 procent (ergo minimaal 210 enquêtes). Acht gemeenten hebben minder dan 210 waarnemingen. In de bijlage is de respons per gemeente opgenomen. Daarnaast zijn er in totaal 279 wijken waar de streefrespons op basis van de 3%-norm gehaald is, 196 wijken waar het responsbereik tussen de 75% en 100% ligt. Bij 121 wijken is het responsbereik lager dan 75%.

Dataverwerking

Na afronding van het veldwerk zijn allereerst een aantal kwalitatieve checks uitgevoerd op volledig ingevulde enquêtes. Zo is er gekeken naar *outliers* en niet logische waarden. Ook is er gekeken naar patronen in de ingevulde vragenlijsten. Vragenlijsten waarbij spraken is van zogeheten *straightlining* zijn uit het databestand verwijderd. Daarnaast is op basis van de postcode het databestand verrijkt met geografische (basis)informatie, zoals buurt, wijk, gemeente en stedelijkheidsgraad. Vervolgens is alle privacygevoelige informatie losgekoppeld, conform de AVG-richtlijnen.

Om zorg te dragen voor de juiste onderlinge verhoudingen in het onderzoeksgebied is gekeken naar hoe de respons zich wat betreft achtergrondkenmerken verhoudt tot de totale populatie, om te bepalen of aanvullende herweging naar persoonskenmerken nodig is. Bovendien is oriënterend geanalyseerd of afwijkingen tussen respons en populatie effecten hebben op de resultaten. Uit analyse van de respons op basis van achtergrondkenmerken blijkt dat de leeftijdsverdeling en de huishoudensamenstelling binnen de respons afwijken van die in de populatie. De data is per wijk gewogen op leeftijdsverhoudingen, huishoudensamenstelling en koop/huur-verhouding. Vervolgens is voor de analyse op provincieniveau nog gewogen op de wijkverhoudingen op basis van het aantal huishoudens. De verdeling op relevante achtergrondkenmerken is opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 4 Kenmerken respons, ongewogen en gewogen.

KENMERK	POPULATIE	ONGEWOGEN RESPONS	NA WEGING
Samenstelling huishouden			
1-persoonshuishouden	40%	27%	39%
Meerpersoonshuishouden z.k.	27%	39%	26%
Meerpersoonshuishouden m.k.	33%	34%	35%
Leeftijd			
Tot 20 jaar	1%	1%	2%
20-45 jaar	37%	33%	42%
45-65 jaar	37%	39%	34%
65 jaar e.o.	26%	27%	21%
Type woning			
Huurwoning van een woningcorporatie	33%	32%	38%
Particuliere / vrije sector huurwoning	15%	8%	9%
Koopwoning	51%	59%	51%
Onbekend	1%	2%	1%

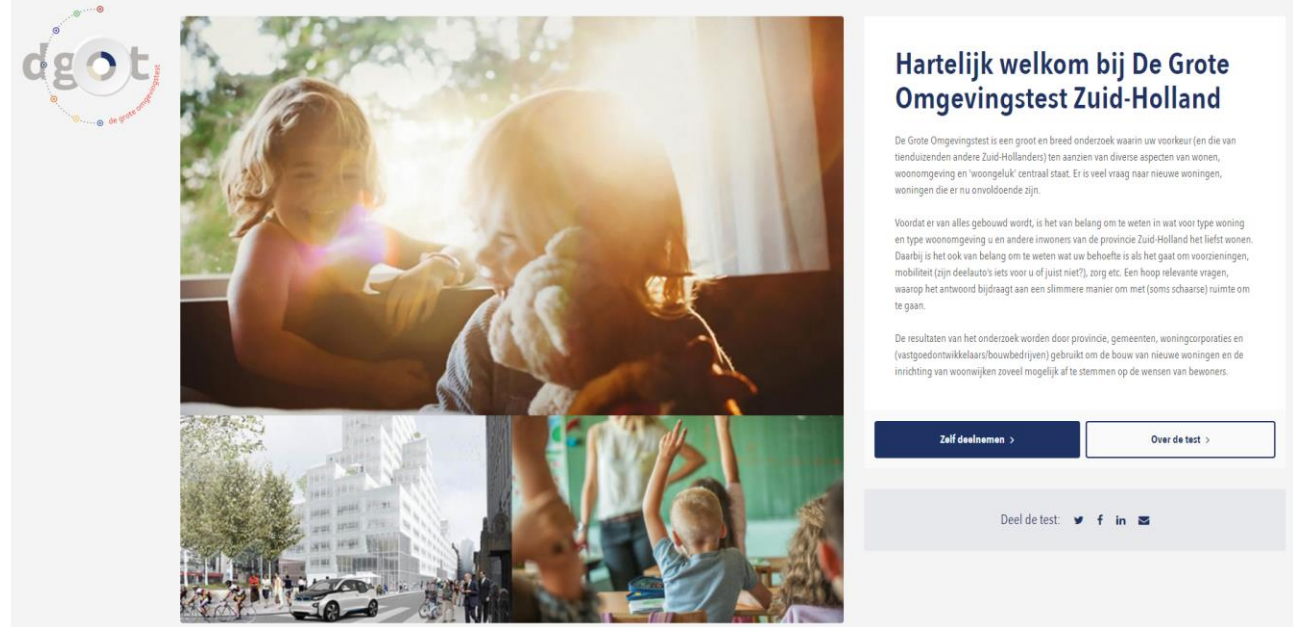
Resultaat is een databestand dat op provincie-, gemeente- en wijkniveau inzicht geeft in beleving en behoefte van inwoners ten aanzien van woning, woonomgeving en woonbehoeften. Het biedt bouwstenen voor integraal vraaggericht werken:

Onderzoekresultaten

www.dgot.nl

Alle uitkomsten van De Grote Omgevingstest Zuid-Holland zijn digitaal ontsloten en beschikbaar. Voor de veldwerkfase van het onderzoek is een aparte website ontwikkeld voor respondenten: www.dgot.nl.

Startscherm www.dgot.nl

The screenshot shows the start page of the 'De Grote Omgevingstest Zuid-Holland' website. On the left, there is a logo for 'dgot' and a collage of three images: a child with a teddy bear, a modern apartment building, and a classroom scene. The main content area on the right features a heading 'Hartelijk welkom bij De Grote Omgevingstest Zuid-Holland', followed by two paragraphs of introductory text. At the bottom of this area are two buttons: 'Zelf deelnemen >' and 'Over de test >'. Below these buttons is a social media sharing section with the text 'Deel de test:' and icons for Twitter, Facebook, LinkedIn, and Email.

dgot
de grote omgevingstest

Hartelijk welkom bij De Grote Omgevingstest Zuid-Holland

De Grote Omgevingstest is een groot en breed onderzoek waarin uw voorkeur (en die van tienduizenden andere Zuid-Hollanders) ten aanzien van diverse aspecten van wonen, woonomgeving en 'woongeluk' centraal staat. Er is veel vraag naar nieuwe woningen, woningen die er nu onvoldoende zijn.

Voordat er van alles gebouwd wordt, is het van belang om te weten in wat voor type woning en type woonomgeving u en andere inwoners van de provincie Zuid-Holland het liefst wonen. Daarbij is het ook van belang om te weten wat uw behoefte is als het gaat om voorzieningen, mobiliteit (zijn de auto's iets voor u of juist niet?), zorg etc. Een hoop relevante vragen, waarop het antwoord bijdraagt aan een slimme manier om met (soms schaarse) ruimte om te gaan.

De resultaten van het onderzoek worden door provincie, gemeenten, woningcorporaties en (vastgoedontwikkelaars/bouwbedrijven) gebruikt om de bouw van nieuwe woningen en de inrichting van woonwijken zoveel mogelijk af te stemmen op de wensen van bewoners.

Zelf deelnemen > Over de test >

Deel de test: [t](#) [f](#) [in](#) [e](#)

BIJLAGE: Netto respons per gemeente

GEMEENTE	AANTAL ENQUETES	GEMEENTE	AANTAL ENQUETES
Alblasserdam	260	Midden-Delfland	367
Albrandswaard	253	Molenwaard	295
Alphen aan den Rijn	1.781	Nieuwkoop	254
Barendrecht	476	Nissewaard	1.186
Binnenmaas	319	Noordwijk	299
Bodegraven-Reeuwijk	372	Noordwijkerhout	191
Brielle	416	Oegstgeest	461
Capelle aan den IJssel	749	Oud-Beijerland	269
Cromstrijen	145	Papendrecht	546
Delft	1.640	Pijnacker-Nootdorp	824
Dordrecht	1.410	Ridderkerk	563
Giessenlanden	150	Rijswijk	837
Goeree-Overflakkee	792	Rotterdam	6.466
Gorinchem	380	Schiedam	1.509
Gouda	865	's-Gravenhage	7.368
Hardinxveld-Giessendam	188	Sliedrecht	306
Hellevoetsluis	744	Strijen	91
Hendrik-Ido-Ambacht	305	Teylingen	333
Hillegom	285	Vlaardingen	1.412
Kaag en Braassem	381	Voorschoten	416
Katwijk	608	Waddinxveen	279
Korendijk	146	Wassenaar	379
Krimpen aan den IJssel	377	Westland	1256
Krimpenerwaard	624	Westvoorne	304
Lansingerland	658	Zederik	293
Leerdam	204	Zoetermeer	1.980
Leiden	1.650	Zoeterwoude	114
Leiderdorp	393	Zuidplas	488
Leidschendam-Voorburg	1.288	Zwijndrecht	740
Lisse	317	Onbekend	13
Maassluis	462	TOTAAL	48.477

2. Onderzoeksverantwoording Springco

Alle cijfers in deze rapportage zijn gebaseerd op de respondenten van De Grote Omgevingstest. Getallen kunnen dus afwijken van andere bronnen.

2.1 Pre-processing

Opschoning

Voor de analyses zijn alleen de respondenten meegenomen die de enquête hebben afgemaakt. Verder is er gecontroleerd voor *straightliners*: respondenten die te vaak hetzelfde antwoord aankruisen (voornamelijk bij vragen met een schaal van bijvoorbeeld zeer ontevreden tot zeer tevreden). Deze *straightliners* zijn verwijderd uit de dataset. Het aandeel t.o.v. het totaal aantal respondenten is verwaarloosbaar (63 respondenten).

Ook zijn antwoorden verwijderd wanneer deze onrealistisch zijn. Denk bijvoorbeeld aan een respondent die aangeeft dat hij/zij nog bij de ouders thuis woont, terwijl het aantal personen in het huishouden 1 is. Of respondenten die aan hebben gegeven met meer dan 20 mensen in één huishouden te wonen (dit kan nauwelijks gezien worden als één huishouden, eerder als een verzameling van huishoudens).

Gebiedsindeling

Voor dit onderzoek is een speciale indeling gehanteerd. Dit om zoveel mogelijk rekening te houden met de relevante indelingen van de betreffende gebieden. Deze indeling wijkt af van de CBS indeling. Hieronder staat een conversietabel tussen de speciale DGOT indeling en de CBS indeling.

DGOT indeling	CBS indeling
PC6	PC6
DGOT buurt (verzameling van CBS buurten en CBS wijken, maar geheel provincie-dekkend en elkaar uitsluitend).	CBS buurt
DGOT buurt (verzameling van CBS buurten en CBS wijken, maar geheel provincie-dekkend en elkaar uitsluitend).	CBS wijk
DGOT deelsteden (verzameling van CBS gemeenten. Uitzondering: in het geval van Rotterdam zijn het CBS-wijken, in het geval van Den Haag zijn het de Haagse Stadsdelen).	CBS gemeente
DGOT woonregio	<i>Geen CBS equivalent</i>
Provincie	Provincie

Samengestelde variabelen & koppelingen

Er zijn verschillende samengestelde variabelen toegevoegd, die als oorsprong al uit de originele data komen. Denk bijvoorbeeld aan levensfase: een variabele die samengesteld is uit leeftijd en huishoudsamenstelling. Een aantal belangrijke aspecten om hier te benoemen zijn:

- Samenstelling: de thuiswonenden vallen onder onbekend/anders
- Inkomen: De modaal grens voor een huishoudinkomen is voor dit onderzoek gesteld op €2.000,- netto per maand

- Prijscategorie (voor koopsegmenten): vraagprijzen onder de €200.000,- vallen onder goedkoop. Tussen de €200.000,- en de €300.000,- is middelduur. Boven de €300.000,- is duur.
- Prijscategorie (voor huursegmenten): huurprijzen onder de €711,- per maand is goedkoop. Tussen de €711,- en €900,- is middelduur. Huurprijzen boven de €900,- is duur.
- Verhuiscategorie: standaard worden mensen als verhuiscategorie gezien als ze op de vraag, bent u van plan om binnen 2 jaar te verhuizen, 'ja, zeker wel' of 'waarschijnlijk wel' hebben geantwoord. Indien hiervan wordt afgeweken, staat dit expliciet vermeld.

De basisdataset bestaat hoofdzakelijk uit de antwoorden van de respondenten; alleen de CBS indeling is toegevoegd. Indien er nieuwe data aan de basisdataset wordt toegevoegd, zal het laagste gebiedsniveau als koppelingsvariabele kunnen gelden.

Correcties

In het onderzoek is ook aandacht besteed aan de voorkeuren van mensen (bijvoorbeeld woonmilieu, woningtype en prijssegment). Deze voorkeuren zijn echter niet altijd even realistisch. De vraag is er weliswaar wel, maar door regelgeving en marktwerking zullen bepaalde voorkeuren op korte termijn nooit haalbaar zijn. Om te voorkomen dat deze onrealistische voorkeuren invloed hebben op de resultaten en conclusies, zijn er een aantal correcties gemaakt in de voorkeuren van de mensen. De volgende correcties zijn doorgevoerd:

1. De woonmilieuvoorkeur van mensen met een beneden modaal inkomen naar een luxe stadswijk, luxe woonwijk of landelijke omgeving, wordt gecorrigeerd naar hun tweede woonmilieuvoorkeur. Indien deze ook één van de drie eerdergenoemde woonmilieus is, wordt de voorkeur gecorrigeerd naar hun huidige woonmilieu. Deze correctieregel gaat niet op van huishoudens die een koopwoning bezitten in één van diezelfde woonmilieus.
2. De voorkeur van mensen met een beneden modaal inkomen naar een twee-kappers en/of vrijstaand, wordt gecorrigeerd naar hun huidige woningtype.
3. De voorkeur van mensen met een inkomen lager dan €1.600 netto per maand, die op dit moment in een sociale of particuliere huurwoning onder de €711 wonen en met een voorkeur naar een koopwoning, wordt gecorrigeerd naar hun huidige woonsituatie.
4. De voorkeur van mensen met een inkomen beneden modaal en op dit moment in een sociale of particuliere huurwoning onder de €711 wonen en met een voorkeur voor een huurwoning boven de €711, wordt gecorrigeerd naar hun huidige woonsituatie.
5. De voorkeur van mensen met een inkomen lager dan €1.600 netto per maand, op dit moment in een huurwoning wonen van boven de €711 en een voorkeur hebben voor een koopwoning, wordt gecorrigeerd naar hun huidige woonsituatie.
6. De voorkeur van alle huishoudens met een bovenmodaal (>€2000) inkomen met een voorkeur naar een sociale huurwoning onder de €711, wordt gecorrigeerd naar een particuliere huurwoning onder de €711.

Verder is er ook een correctie toepast op de weegfactor; een onderdeel daarvan is namelijk de gebiedsgrootte. Wanneer een doelgroep binnen een buurt erg laag vertegenwoordigd is, dan krijgt hij of zij een extreem hoge weegfactor. De informatie die dan vervolgens door deze ondervertegenwoordigde doelgroep wordt gegeven, krijgt hierdoor te veel gewicht op buurtniveau.

Daarom is er voor gekozen om voor analyses op buurtniveau de weegfactoren boven de 2, terug te brengen naar 2.

2.2 Analyse

Springco heeft de geprepareerde data vervolgens geanalyseerd en verwerkt in factsheets, in presentaties, op kaart en in een rapportage. Hieronder worden een aantal aspecten uitgelicht.

Significantie

Indien mogelijk is er gecontroleerd op statistische significantie. Hiervoor zijn verschillende toetsen gebruikt, afhankelijk van de datatypes. De alpha-waarde is vastgesteld op .05. Niet alle conclusies zijn gebaseerd op louter significante conclusies. Dit onderzoek stelt voornamelijk patronen en signalen vast, die vervolgens in de context van de woon- en leefomgeving geplaatst zijn. Er is hier vanuit gegaan dat statistische significantie in dit geval een pre is en niet een 'must'. Voor exploratieve analyses (*explorative factor analyses*, *principal components analyses* en *structural equation modelling*) is wel altijd rekening gehouden met statistische significantie.

Methoden en Technieken.

Er is een breed scala aan exploratieve, bevestigende en voorspel methoden gebruikt, vanwege de brede opzet van dit onderzoek. Zo is er gebruik gemaakt van factor analyses om een duurzaamheidsscore te bepalen. Principale componenten analyses zijn gebruikt om data te reduceren en doelgroep typeringen bloot te leggen, bijvoorbeeld de identificatie van welke woonmilieu voorkeuren bepaalde doelgroepen hebben. Verschillende regressiemethodes zijn gebruikt om bepaalde vragen te voorspellen voor respondenten die deze vraag niet hebben gekregen. Denk hier bijvoorbeeld aan autobezit.

Naastgelegen Buurt

De vragenlijst is uitgevraagd op CBS buurt niveau waardoor het kan zijn dat respondenten antwoorden over een naastgelegen buurt hebben gegeven die binnen een eigen DGOT-buurt valt.

Demografische doorrekening

De demografische doorrekening baseert zich op de bevolkings- en huishoudens prognoses van de provincie Zuid Holland. Door middel van een Present Distribution methode wordt per type huishouden (samenstelling en leeftijd) een index bepaald die hun woning- en woonmilieuvorkeuren, zoals gemeten, vertaalt naar de toekomst (2030).

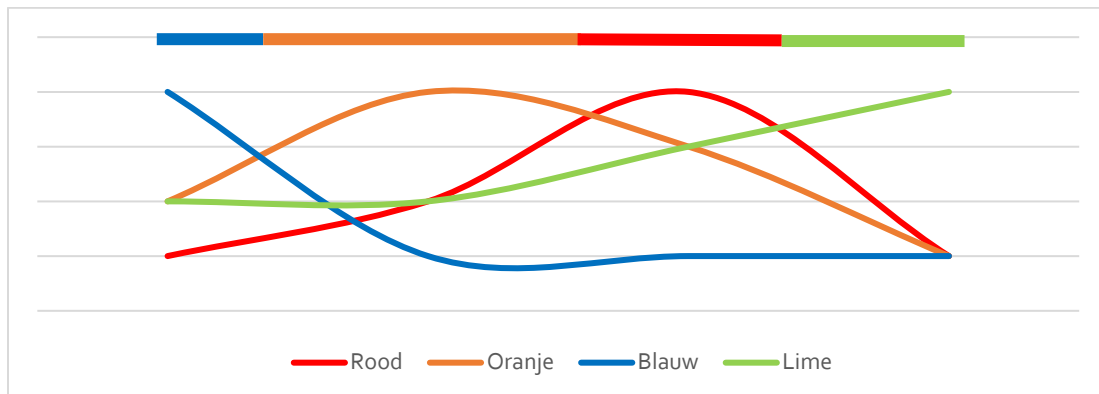
Verhuisgeneigden

Bij analyses met betrekking tot verhuisgeneigden dient te worden opgemerkt dat inkomende verhuisstromen van buiten de provincie hierin niet zijn meegenomen.

2.3 Kaarten

In dit onderzoek zijn antwoorden van respondenten in beeld gebracht op zogenaamde vlekkenkaarten. De kaarten zijn vervaardigd op basis van de ongewogen veldwerkgegevens. Aan de informatie die elke respondent heeft verstrekt is een xy-coördinaat toegekend. De gemeten waarden worden gebruikt om

door interpolatie een waarde toe te kennen aan onbekende gebieden. Per categorie wordt een soort landschap gemaakt die alle punten met elkaar verbindt. De verschillende landschappen worden over elkaar heen gelegd en daarbij wordt voor elk punt de hoogste waarde gebruikt. De vlekkenkaart is vervolgens een bovenaanzicht van dit gecombineerde landschap. Onderstaande grafiek is een versimpeling van dit proces. Bij het interpreteren van het kaartmateriaal geldt dat de bovenliggende kleur dus ook andere kleuren kan overlappen.

Visuele toelichting GIS-verantwoording (Springco)

2.4 Factsheets

In de factsheets - op verschillende niveaus - worden belangrijke onderwerpen visueel aantrekkelijk gepresenteerd. Dit is handig als naslagwerk. Er zijn factsheets beschikbaar voor elke gemeente (en voor Rotterdam en Den Haag ook stadsdelen), op DGOT-buurt niveau en voor verschillende doelgroepen en hun voorkeuren ten aanzien van thema's zoals bijvoorbeeld mobiliteit. De factsheet voor de buurten zijn beschikbaar voor buurten met meer dan 1000 woningen en 75 of meer respondenten. Dit betreft ongeveer een derde van alle buurten in de provincie. De factsheets zijn automatisch gegenereerd vanuit de database (zowel de tekst, tabellen, figuren en kaarten) en gestandaardiseerd. Mochten er onverhoopt resultaten niet juist lijken of foutjes geslopen zijn in de factsheets, neem gerust contact op met vragen. Dan kan Springco dit nagaan of waar mogelijk aanpassen.

3. Toelichting woonmilieus

BINNENSTAD

Binnenstad

Deze buurt is gelegen in het centrum van de stad tussen winkels, kantoren en voorzieningen. Het is druk op straat en er is veel te zien en te beleven.

Ruimtelijke kenmerken

- Bereikbaar met veel modaliteiten
- Unieke voorzieningen nabij
- 24 uur per dag mensen op straat
- Mix van bedrijvigheid, winkels en publieke voorzieningen
- Veel gestapelde woonvormen
- Gebouwd parkeren
- Parken, plantsoenen en pleinen
- Specifieke, markante gebouwen en diversiteit in architectuur
- Winkels, werken en wonen
- Hoge dichtheid van gebouwen
- Bewoners en veel bezoekers op straat
- In Nederland alleen in specifieke centrumgebieden in de grote steden

Bewoners

- Alleenstaand, hoogopgeleid
- Hoge verhuisintentie
- Veel sociale stijgers
- Groot aandeel huur
- Rode leefstijl
- Hecht aan O.V., cultuur en uitgaan

LEVENDIGE STADSWIJK

Levendige stadswijk

Deze buurt is gelegen in een levendige omgeving met veel voorzieningen en veel verschillende soorten mensen. De huizen staan dicht op elkaar, er zijn veel appartementen.

Ruimtelijke kenmerken

- Bereikbaar met veel modaliteiten
- Funciemix met groot percentage wonen
- Levendige straten, veel voetgangers en fietsers
- Veel soorten winkels en bijzondere winkels
- Wonen boven winkels
- Groot percentage kleine woningen, veel appartementen
- Klein percentage heeft een eigen tuin
- Vaak vooroorlogse gebouwen
- Vaak aaneengesloten gebouwen met een duidelijke rooilijn
- Beperkte parkeerruimte in de straat, deels gebouwd parkeren
- Pleinen, singels en plantsoenen
- Straten, boulevards en avenues
- Bewoners en bezoekers op straat
- Nabij centrum, grotere stad

Bewoners

- Hoog- naast laagopgeleid, Jongeren en ouderen
- Hoge verhuisintentie
- Veel lage inkomens
- Hechten aan cultuur, O.V., sport- en speelplaatsen
- Rode en gele leefstijl

RUSTIGE STADSWIJK

Rustige stadswijk

Deze buurt ligt in een rustige, groene woonwijk dichtbij het stadscentrum, maar buiten de drukte.

Ruimtelijke kenmerken

- Bereikbaar met veel modaliteiten
- Op loopafstand van winkelstraat
- Rustige straten
- Werken aan huis
- Veel boven-beneden woningen
- Stadswoningen
- Kleine privétuin of collectieve tuin/hof
- Vaak (omringd door) vooroorlogse bebouwing
- Beperkte parkeerruimte in de straat, deels gebouwd parkeren
- Pleinen, singels, plantsoenen
- Vooraf bewoners op straat
- Nabij centrum, grotere stad

Bewoners

- Mix van hoog- en laagopgeleid
- Huur en koop evenredig
- Netheid en sociale controle
- Lage verhuisintentie, veelal binnen de wijk
- O.V., cultuur en kinderopvang van belang
- Alle leefstijlen vertegenwoordigd

LUXE STADSWIJK

Luxe stadswijk

Deze buurt ligt in een ruim opgezette, groene stadswijk en heeft veel grotere koopwoningen. De meeste mensen wonen er een beetje op zichzelf, er is veel privacy.

Ruimtelijke kenmerken

Bereikbaar met veel modaliteiten
 Groene lanen, historische grachten
 (Kantoor)villa's, exclusieve detailhandel: traiteur, galerie, mode
 Grachtenpanden of villa's aan het park of aan de plas
 Topsegment stedelijk wonen
 Wonen op stand; De beste buurt van de stad
 Volwassen groen: stadspark, singel, bomenlaan
 Woningen op eigen kavel of zeer ruime appartementen op een toplocatie
 Privéparkeer gelegenheid
 Nabij stadscentrum

Bewoners

Veel oudere tweepersoonshuishoudens
 Zelfstandigen, in de VUT/AOW
 Hoogopgeleid, hoog inkomen
 Lage verhuisintentie
 Veel koop
 Exclusiviteit en luxe, op stand
 Water, groen en autobereikbaarheid van belang

WOONWIJK
LAAG- EN HOOGBOUW

Woonwijk laag- en hoogbouw

Deze buurt ligt verder van het stadscentrum vandaan en kent veel appartementengebouwen en veel (openbaar) groen. De buurt heeft vaak een eigen winkelcentrum voor de dagelijkse boodschappen. Met het openbaar vervoer is de centrale stad snel bereikbaar.

Ruimtelijke kenmerken

Bereikbaar met meerdere modaliteiten. Ondanks bereikbaarheid met O.V. vaak auto-georiënteerd
 Soms een tram of metro in de buurt, vaak een bus
 Wederopbouw wijken en Stempelbuurten
 Veel appartementen
 (Portiek)flats
 Veel openbaar groen
 Veel verkeersruimte en veel parkeervelden
 Winkelcentrum, ziekenhuis, middelbare school in de wijk
 Winkels voornamelijk voor eigen gebruik
 Met name monofunctioneel
 Aan de rand van stad of dorp
 Beperkt percentage tuinen
 Volwassen groen
 Na-oorlogse uitleglocatie
 (Nieuw) seniorenmilieu

Bewoners

Alleenstaanden, laag opgeleid, veel huur
 Veiligheid van belang, op eigen woning gericht
 Groene en gele leefstijl

WOONWIJK LAAGBOUW

Woonwijk laagbouw

Deze buurt kenmerkt zich door veel eengezinwoningen en is vaak aan de buitenkant van de stad gelegen. De buurt is rustig en ruim opgezet; kinderen kunnen er goed spelen.

Ruimtelijke kenmerken

Weinig modaliteiten
 Auto-georiënteerd
 Uitbreidingswijken van dorpen en steden, zoals VINEX-wijken, Groeikernen en Bloemkoolwijken
 Winkelcentrum in de wijk
 Basisvoorzieningen voor zorg en onderwijs
 Aan de rand van de stad
 Nabij recreatiegebieden
 Veel rijtjeshuizen
 Klein percentage appartementen
 Parkeren voor de deur of op eigen kavel
 Bijna iedereen een tuin
 Veel kleinschalig groen
 Veelal monofunctioneel
 Veel gezinnen

Bewoners

Veel gezinnen, verschillende inkomens
 Veel koop
 Netheid en sociale controle
 Blauwe en gele leefstijl

LUXE WOONWIJK

DORPS

LANDELIJK

Luxe woonwijk

Deze ruim opgezette, groene buurt bestaat uit veel vrijstaande en ruime rijwoningen met een hoge mate van privacy. De buurt is vaak gelegen aan water of groen.

Ruimtelijke kenmerken

- Topsegment suburbaan
- Wonen op stand
- Lage dichtheid
- Veel groen: lanen, plantsoenen, singels
- Bijzondere recreatieve voorzieningen (golfbaan, jachthaven, tennisclub)
- Parkeren op eigen kavel
- Vrijstaande of zeer ruime rijwoningen
- Nabij of goed verbonden met buitengebied
- 'Gouden randen' van de stad
- Villawijken

Bewoners

- Veel oudere tweepersoonshuishoudens
- Veel autochtonen
- Hoog opgeleid, vaak uit het arbeidsproces
- Exclusief, luxe wonen, vrij wonen van belang
- Groen, water, bereikbaarheid per auto van belang
- Veel blauwe leefstijl

Dorps

Deze buurt is echt een eigen buurtje op zichzelf en gelegen in een dorp of stad. Het is rustig en gemoedelijk.

Ruimtelijke kenmerken

- Een gegroeid milieu met vaak een historisch karakter of nog bestaande historisch artefact of een suburbane wijk direct verbonden met dit milieu
- Stratenpatronen zijn gebaseerd op het onderliggend landschap op historische verbindingen
- Diverse architectuur bestaat naast elkaar, wanneer suburbaan dan kan deze
 - wat eenvoudiger zijn
 - Compact
 - Kleinschalig
 - Weinig voorzieningen
 - Oud naast nieuw
 - Matig bereikbaar
 - Parkeren voor de deur of geclusterd
 - Wonen naast bedrijven
 - Meerdere generaties, ons-kent-ons

Bewoners

- Veel oudere bewoners
- Veel gezinnen
- Relatief hoog inkomen, uit arbeidsproces
- Veel koop
- Zeer honkvast
- Blauwe leefstijl, daarnaast groen

Landelijk

De buurt wordt gekenmerkt door vrijstaande huizen en boerderijen in een rustige, landelijke omgeving. Er is veel privacy. Voorzieningen als winkels en openbaar vervoer bevinden zich op enige afstand.

Ruimtelijke kenmerken

- Buiten wonen
- Vrijstaand
- Uitzicht
- Omringd door open landschap
- Weinig voorzieningen
- Relatie met landschap
- Een duidelijke relatie met het agrarisch verleden
- Ruimte voor hobby
- Wonen in het groen
- Afgelegen en stil

Bewoners

- Oudere tweepersoonshuishoudens met hoog inkomen
- Focus op wonen, voorzieningen minder van belang
- Blauwe leefstijl

4. DISC-leefstijlprofielen en de woonbeleving

De Grote Omgevingstest is een grootschalig en breed onderzoek naar woonbeleving, -voorkeuren, en -keuzemotieven van alle bewoners in de provincie Zuid-Holland. Enkele highlights worden in deze bijlage gepresenteerd. Het onderzoek is uitgevoerd op initiatief en onder verantwoordelijkheid van Springco te Rotterdam. DISCvision heeft het onderdeel leefstijlen geanalyseerd en gerapporteerd.

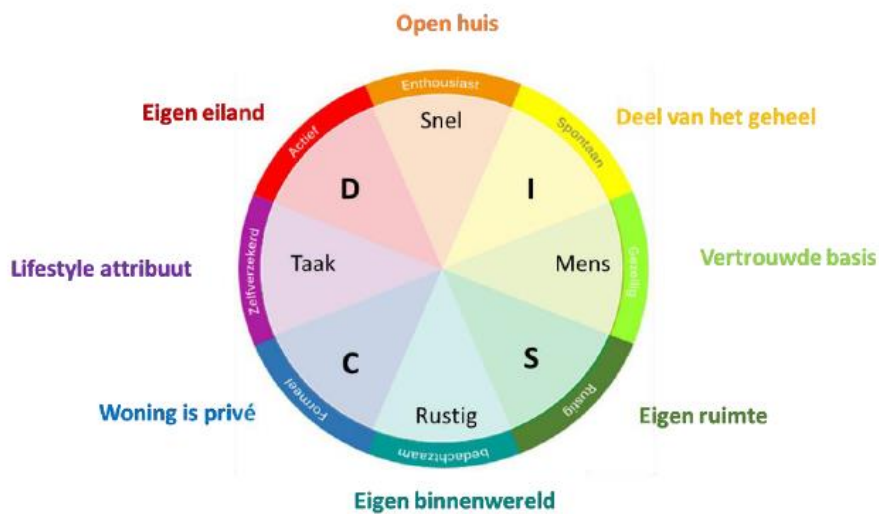
Inleiding

Het DISC-model is een psychologisch onderzoekmodel. Elk mens is uniek door zijn eigen psychologische kenmerken. Kenmerken die er de oorzaak van zijn dat je je in de ene omgeving of werksfeer beter en in een andere misschien minder op je gemak voelt. Voorkeuren die er ook voor zorgen dat je met de ene persoon beter kunt communiceren dan met de andere. DISC is ontwikkeld door William Marston (1928) en wordt wereldwijd toegepast.

Wat is DISC?

Sommige mensen houden ervan om zaken snel te doen. Zij worden gekenmerkt door een snel, daadkrachtig, interactief en extravert optreden. Daartegenover staan anderen wiens gedrag kan worden omschreven als rustig, terughoudend, voorzichtig en behoudend. Vaak herkennen we ze aan een introverte optreden. De tweede tegenstelling stelt taakgericht tegenover mensgericht. Taakgericht is doel-, resultaat- en ego-gericht. De mensgerichte houding vindt juist relaties, warmte, samen en groepsgericht het belangrijkste. Deze vierdeling maakt de complexe werkelijkheid hanteerbaar. De DISC letters staan voor vier persoonsstijlen waarmee de verschillen in het zichtbare gedrag goed kunnen worden samengevat.

De rode leefstijl, de D, toont een krachtige en individualistische benadering. Zij hebben een voorkeur voor het wonen op een plek met een stedelijke dynamiek die een anonimiteit verschaft. Zij houden van verrassingen en niet van belemmeringen. Zij creëren graag een visuele persoonlijke status. De oranje leefstijl legt makkelijk contacten en gaat vitaal om met de mogelijkheden van hun omgeving. Zij zijn creatief en trendvolgend. Niet de beperkingen staan centraal, maar de (nieuwe) mogelijkheden. Levendigheid in hun, multi-culturele, omgeving is belangrijk en enige dynamiek hoort daarbij.

De gele leefstijl, de I, is enthousiast en optimistisch van karakter. Ze houden van gezelschap en de sociale omgeving is erg belangrijk. Zij hebben zelf een druk sociaal leven. Ze hebben een voorkeur voor een buurt, waarin alle levensfasen wonen. De lime leefstijl heeft doorgaans een minder druk sociaal leven en staat voor een beheerste, geduldige en hulpvaardige houding ten opzichte van anderen. De meeste situaties worden voorzichtig en pragmatisch benaderd. In het wonen hecht deze leefstijl hecht aan een gezamenlijke identiteit. Privacy en contact met de buurt zijn in balans.

De groene leefstijl, de S, is gericht op het creëren van veiligheid en zekerheden en streeft die aspecten na binnen de woonomgeving. Men geeft de voorkeur aan wonen in de 'eigen' vertrouwde, enigszins afgeschermdde, omgeving. De woonomgeving heeft bij voorkeur een eigen veilige groepsidentiteit. De aqua leefstijl is individualistischer en respectvol, weloverwogen, ruimdenkend en diplomatiek met elkaar omgaan is hun basis. De Aqua doelgroep vindt gemengde wijk prima mits normen en waarden duidelijk zijn. De woning is privé. Men prefereert woonwijken die rust en ruimte uitstralen.

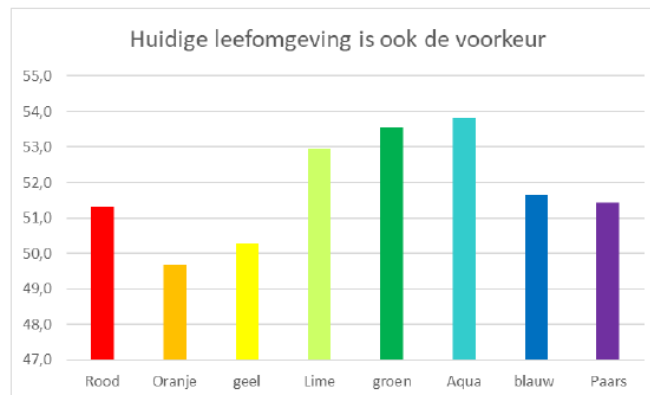
De blauwe leefstijl, de C, neemt beslissingen op basis van feiten en stelt regels en omgangsvormen als basis voor het functioneren van de interactie met anderen. Zij zijn individualistisch en streven een comfortabele, enigszins luxe, levensstijl na. Men woont het liefst tussen "ons soort mensen". De paarse leefstijl is extravert en ambitieus, heeft drive en een visie. Ook de woning en de woonomgeving moeten bijdragen aan deze leefstijl. Het succes en de status wordt afgemeten aan de mate waarin anderen dit kunnen zien en ervaren. Competitie is een belangrijk element in de woonbeleving.

Enkele DGOT insights

In wat voor woonomgeving vinden de respondenten dat zij wonen? In de onderstaande tabel wordt op basis van indexcijfers een indruk gegeven hoe de respondenten onderverdeeld kunnen worden over het soort woonomgeving dat men het beste aan vindt sluiten bij de huidige situatie.

Welke woonomgeving lijkt het meeste op waar u nu woont								
	rood	oranje	geel	lime	groen	aqua	blauw	paars
binnenstad	199	126	72	65	65	76	143	167
levendige stadswijk	162	134	89	87	79	77	109	125
luxe stadswijk	175	113	59	48	49	89	169	223
luxe woonwijk	152	89	70	58	64	134	160	139
rustige stadswijk	120	103	93	90	94	98	113	114
dorps	62	92	120	119	120	103	68	67
landelijk	83	98	108	100	98	122	85	83
woonwijk laag- en hoogbouw	67	88	109	118	113	99	89	81
woonwijk laagbouw	76	91	102	100	107	115	98	88

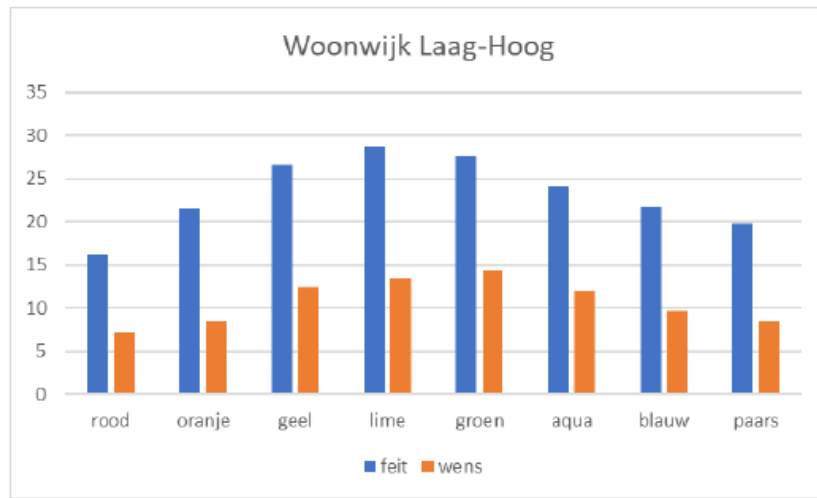
In hoeverre sluiten feitelijk woning en woonvoorkeur op respondent niveau aan bij hun wensen? Hoeveel respondenten hebben dezelfde voorkeur voor de gewenste woonomgeving als de woonomgeving waar ze nu wonen. Gemiddeld blijkt 50% van de respondenten te wonen waar ze ook willen wonen.

Ongeveer 10% woont maximaal een jaar in de huidige woning, terwijl in het totaal 30-35% er tot 5 jaar woont. Voor 5 – 10 jaar is dit rond de 30%, terwijl ruim 30% al 10 jaar of meer op het huidige adres woont. De groene en aqua leefstijlen zijn verhoudingsgewijs het meest honkvast, terwijl de rode en oranje leefstijlen duidelijk in beweging zijn.

Met name de levendige stadswijk lijkt over alle leefstijlen iets onder druk te staan in de woonvoorkeuren. De luxe stads- en woonwijk hebben een positieve ontwikkeling, maar de wens om landelijk te wonen is nog groter. In het algemeen kan worden vastgesteld dat de trend richting ontspannen wonen met meer ruimte zeer manifest is als we het totaal van de onderzoekspopulatie beschouwen. Vermoedelijk zien we hier dus duidelijk het effect van de woon carrière; eerst alleen wonen, dan samen, stijgend inkomen en dan ook kinderen.

Vooral de woonwijk met laag- en hoogbouw heeft te maken met een laag tot zeer laag wensprofiel. Een meer dan halvering ten opzichte van de feiten, is erg groot. In de onderstaande grafiek is dit verschil voor de woonwijk laag-hoog uitgesplitst naar leefstijl.

Duidelijk is dat voor alle leefstijlen geldt dat er veel mensen zullen vertrekken uit de woonwijk laag-hoog zodra men daar qua aanbod of qua welvaartstatus de mogelijkheid voor heeft. Daar komen dan weer andere groepen, als gevolg van een beperkte keuze, voor in de plaats. De meeste respondenten geven als voorkeur een rustige stadswijk of laagbouw woonwijk op.

De rode en oranje hebben beide een hogere voorkeur voor een diverse buurt met relatief veel interactie. Geel en lime gaan voor samen en de misschien meer gesloten 'volksbuurt' van lime; het 'iedereen kennen' is de kern van deze voorkeur. Aan de rechter zijde van het model spelen woorden als vrienden en familie een belangrijke rol. De behoefte aan veel privacy en het wonen tussen gelijkgestemden is het hoogste voor de blauwe leefstijl, die in deze behoefte stevig wordt geflankeerd door de aqua- en paarse leefstijl.

Als bewoners hun wensen kenbaar maken voor een meer ideale woning en de daarin gewenste ruimte kan inzicht ontstaan in elementen die belangrijk zijn voor een toekomstige woning. De paarse, rode en oranje leefstijlen geven relatief meer aan dat zij de eigen hobby-werk-klus ruimte belangrijk vinden. Waar de oranje en gele leefstijlen graag mogelijkheid voor het uitbouwen van de woning willen hebben, willen lime, groen, aqua en paars relatief meer nadruk op een kleine functionele woning. Bijna 45% van de respondenten heeft al een nagedacht over wonen met zorg. Deze respondenten hebben vaker een lime, groen of aqua leefstijl maar het percentage ligt over alle leefstijlen minimaal rond de 40%. De overige groepen vinden dit vraagstuk iets voor de toekomst.

